

NOTAT – VALG AV REVISJONSORDNING

SEKRETARIATETS INNSTILLING:

Kontrollutvalget legger saken frem for kommunestyret med slik

INNSTILLING:

1. Kommunestyret viser til kontrollutvalgets sak 16/24 Valg av revisjonsordning som er en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 136/23 som omhandler revisjonstjenestene. Kommunestyret velger å konkurranseutsette revisjonstjenestene og gir kontrollutvalget fullmakt til å gjennomføre konkurranseutsettelsen av revisjonstjenestene.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for innkjøpsfaglig bistand til kontrollutvalget slik det er omtalt i notatet.
3. Kommunestyret legger til grunn retningslinjer utarbeidet for konkurranseutsetting av revisjonstjenester slik det fremkommer av Veileder utarbeidet av Forum for kontroll og tilsyn.

1.BAKGRUNN FOR SAKEN

Nærøysund kommune er i en krevende økonomisk situasjon, og kommunen vil gjennomføre ulike tiltak for å redusere kostnader. Det vises til kommunestyrets vedtak i sak 136/23 som omhandler konkurranseutsetting av revisjonstjenester, side 62 i møteprotokollen : « *Konkurranseutsette revisjon – Kontrollutvalget bes forberede konkurransegrunnlag i samarbeid med kommunedirektøren.*»

«¹Når kommunen eller fylkeskommunen har gjort vedtak om at de ønsker å vurdere revisjonsordningen sin, må sekretariatet være i stand til å forberede sak til kontrollutvalget på dette. Et slikt ønske kan være initiert av kommunestyret eller kontrollutvalget kan på eget initiativ ta opp spørsmålet» I denne saken er det kommunestyret som har tatt initiativ med bakgrunn i kommunens store økonomiske utfordringer. Det følger av regler for dette at det enten må være kommunestyret selv eller kontrollutvalget som tar initiativ til sak om valg av revisjonsordning, ofte er det kommunestyret som ber om det.

Kontrollutvalget må avgi sin innstilling på bakgrunn av en saksutredning. I møte 26. april behandlet kontrollutvalget SAKSNR 12/24: KONTROLLUTVALGETS OPPFØLGING AV KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 136/23 OM KONKURRANSEUTSETTING AV REVISJONSTJENESTER og fattet slikt vedtak i saken:

«*Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide et notat om revisjonsordning til neste møte. Kontrollutvalget legger til grunn kommunelovens § 24-1, samt veileder utarbeidet av FKT for dette arbeidet.*»

Dette notatet er en oppfølging av vedtaket i sak 12/24

---

¹ Veileder utarbeidet av FKT – utdrag side

2.HENVISNING TIL LOVGRUNNLAGET

Ihht kommunelovens § 24-1. Valg av revisor gjelder følgende :

«Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefelleskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen.»

Det følger derfor av loven at kommunestyret skal fatte vedtak om valg av revisjonsordning og ²valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget. I dette notatet er det valg av revisjonsordning som det er redegjort for.

3.BESKRIVELSE AV DAGENS REVISJONSORDNING – REVISJON MIDT-NORGE SA

³«Revisjon Midt-Norge SA er en av Norges største interkommunale revisjonsselskap og det største når det gjelder antall kommunale oppdrag. Selskapet reviderer 53 kommuner og Trøndelag fylkeskommune og har 44 ansatte. Revisjon Midt-Norge reviderer kommuneregnskap og andre kommunale regnskap i tre fylker; Innlandet, Trøndelag og Nordland. Selskapet utfører også forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Virksomheten er organisert som et samvirkeforetak. Eierandelen er fastsatt etter kommunestørrelse. Alle eiere har stemmerett i årsmøtet, som er øverste styrende organ. Styret består av seks medlemmer. Ansatte har i tillegg en representant i styret, og en observatør.

Selskapet leverer finansiell revisjon ikke bare til kommuner, fylkeskommuner, men også til kommunale foretak, interkommunale selskap og andre oppdrag som kirker, fjellstyrer, legater og stiftelser. Revisjon Midt-Norge SA gjennomfører forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommuner og fylkeskommuner, og i selskaper der det offentlige er

---

² Forskrift om kontrollutvalg og revisjon FOR-2019-06-17-904 - § 9.Revisjonsplikt, valg av regnskapsrevisor og kvalifikasjonskrav

«Plikten til å utføre regnskapsrevisjon gjelder for alle kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper etter kommuneloven § 14-6 første ledd.

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. En person som var oppdragsansvarlig revisor i en kommune eller fylkeskommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen eller fylkeskommunen, selv om personen ikke oppfyller kravet i første punktum.

³ Kilde: Revisjon Midt-Norge SA sin nettside

eiere. Revisjonen utfører også risikovurderinger og mindre undersøkelser. I tillegg tilbys rådgivning, kurs og miljøsertifisering.»

3.1 Avtalen mellom Revisjon Midt-Norge SA og Nærøysund kommune

Det ble signert avtale den 15.11.19/ 02.03.2020 mellom daglig leder i selskapet og ordfører, benevnt «Avtale om leveranse av revisjonstjenester til medlemmer i Revisjon Midt-Norge SA». Engasjementsbrev ble signert av daværende kommunedirektør datert 28.02.20. Det fremkommer av avtalen at «Kommunen er deltaker i Revisjon Midt-Norge SA og medlemskapet reguleres av vedtektene i selskapet. Foretaket skal drive revisjon av de kommuner og fylkeskommuner som har medlemskap i foretaket, i tråd med den til enhver tid gjeldende kommunelov. I følge § 3 i vedtektene forplikter foretaket seg til å dekke medlemmenes behov for revisjonstjenester, og medlemmene forplikter seg til å kjøpe hoveddelen av sine revisjonstjenester fra samvirkeforetaket.»

Formålet med avtalen er å beskrive omfanget og hvilke revisjonstjenester som skal leveres kommunen. Dette gjøres under de ulike punkter. I det som vedrører fakturering er følgende beskrevet:

«Årsmøtet i Revisjon Midt-Norge SA fastsetter budsjett og økonomiplan for selskapet, herunder honoraret for den enkelte deltakerkommune. Fakturering skjer 6 ganger i året.»

Det er vedlagt en oversikt over hva de ulike kommunene skal betale i honorarer pr år i revisjonens økonomiplan for perioden 2020-2024. Se nedenfor det som vedrører Nærøysund kommune.

3.2 Revisjonstjenester – Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon mv

Økonomiplan Revisjon Midt-Norge SA perioden 2020- 2024 for Nærøysund kommune

2020	2021	2022	2023	2024
1 000 000	1 030 000	1 061 000	1 093 000	1 126 000

En gjennomgang av regnskapstall for revisjonstjenestene i perioden 2020-2023 (fremkommer av notene i regnskapene for årene) gir følgende oversikt:

2020	2021	2022	2023
950 000 eks mva	1 250 004 inkl mva	1 282 496 inkl mva	1 313 754 inkl mva

3.3 Revisjonshonoraret

Årsmøtet i Revisjon Midt-Norge SA fastsetter budsjett og økonomiplan for selskapet, herunder honoraret for den enkelte deltakerkommune. Revisjonshonoraret til revisor er derfor det samme uavhengig av om antall timer på 500 til forvaltningsrevisjon benyttes eller ikke. Kjøp av timer ut over dette, til forvaltningsrevisjon eller annet, avtales særskilt og kan avtales som fastpris eller timepris. Om de 500 timene ikke benyttes, vil kommunen uansett betale det revisjonshonoraret som er fastsatt av årsmøtet.

3.4 Kort om forvaltningsrevisjon – forbruk timer 2020-2023

Revisor har rapportert på antall timer benyttet innen forvaltningsrevisjon mv i perioden 2020-2023.

⁴«Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 500 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2023 har RMN blant annet utført følgende:

- FR: Beredskapsplaner og ROS
- FR: Oppvekst/skole
- EK: Kommunens eierstyring

Timeforbruk 2023: 595,07

Timeforbruk 2022: 152,42

Timeforbruk 2021: 358,19

Timeforbruk 2020: 93,35

Gjennomsnittlig timeforbruk i perioden er på 299,76 timer pr år.

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Mer-/mindreforbruk overføres ikke til neste periode (2024-27).»

I 2020 ble det utarbeidet en risiko-og vesentlighetsvurdering, men ikke igangsatt større prosjekter/revisjoner. Dette på grunn av at kommunen var ny og trengte noe tid på å etablere seg, herunder få på plass styringsverktøy, rutiner, planverk mv som måtte virke en viss tid før det ble aktuelt med forvaltningsrevisjoner eller eierskapskontroller. Samtidig som kommunen var ny fra 2020, var det i tillegg en svært krevende situasjon mht pandemien og kommunens oppgaver i den forbindelse. Kontrollutvalget fant det ikke hensiktsmessig å sette i gang prosjekter i denne fasen.

Fra 2021 og ut 2023 ble det gjennomført flere prosjekter ihht kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, rapportert i årlige rapporter til kommunestyret. I 2022 hadde Revisjon Midt-Norge SA utfordringer med kapasitet grunnet sykefravær/avgang og nyansettelser. Samlet for perioden 2020-2023 ble derfor gjennomsnittlig timeantall lavere enn 500 timer pr år, men revisjonshonoraret ble det samme uavhengig av dette.

4.ULIKE REVISJONSORDNINGER

I det følgende gis en kort redegjørelse av de revisjonsordninger kommuner benytter i dag.

Ihht kommunelovens § 24 er det 3 ordninger som kan benyttes:

1. ansette egne revisorer,

---

⁴ Utdrag fra epost Revisjon Midt-Norge SA til sekretariatet datert

2. delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon
3. inngå avtale med en annen revisor.

Når det gjelder nr 1 så er dette en ordning som spesielt benyttes av store kommuner, f.eks Oslo og Trondheim. Trondheim kommunerevisjon er et slikt eksempel. Revisorene er da ansatt direkte i kommunen, men de kan ikke instrueres av kommunedirektøren. De er i så måte uavhengig av administrasjonen. Denne ordningen er lite brukt i mindre kommuner bl.a. grunnet økte kostnader med en slik ordning, og er således ikke ansett som relevant i denne sammenhengen.

Når det gjelder deltakelse i interkommunale samarbeid (pkt 2) , så er som omtalt ovenfor Nærøysund kommune deltaker i Revisjon Midt-Norge SA. Det er gitt en presentasjon av selskapet ovenfor. Interkommunale samarbeid er den mest benyttede revisjonsordningen i dag, hvor interkommunale selskap hovedsakelig er organisert som IKS er, etter IKS-loven. Revisjon Midt-Norge er et samvirkeforetak og forholder seg til ⁵Samvirkeoven. Som eksempler på interkommunale samarbeid er Revisjon Øst IKS, Innlandet Revisjon IKS og KomRev Nord. Selskapene er av ulik størrelse, med kompetanse innen finansiell revisjon og forvaltningsrevisjon. Dette er selskaper , i likhet med Revisjon Midt-Norge SA, som har godt kjennskap til kommunene i sine områder, og har opparbeidet seg bred kompetanse på flere felter. Fordeler med interkommunale samarbeid er f.eks at det blir kontinuitet i revisjonsarbeidet, man slipper å søke på anbud hvert 4. år. Revisjon av flere kommuner i samme region som kan gi synergier med tanke på prosjekter og erfaringsoverføring.

Ordningen med å konkurranseutsette revisjonstjenestene (pkt 3) benyttes i dag av ca ⁶50 kommuner - både små, mellomstore og større kommuner. Siden 2004 har det vært mulig å konkurranseutsette revisjonstjenestene, og dette har medført at også større private revisjonsselskaper har opparbeidet seg bred kompetanse på kommuneregnskap og forvaltningsrevisjon. Finanstilsynet fører tilsyn med private revisjonsselskaper som er underlagt strenge regler for utøvelsen av sin virksomhet. Eksempler på private større revisjonsselskaper er BDO AS, Deloitte AS, PWC AS, KPMG AS mv.

Fordelene med konkurranseutsetting vil bl.a. være at kommunen får vurdert flere alternativ. Nåværende revisor vil også kunne delta. Motivasjonen for å konkurranseutsette revisjonstjenestene er at kommuner ønsker å innhente flere tilbud med forventning om lavere kostnader til revisjonstjenester, hvor kompetanse og kvalitet vektlegges. Det kan også være fordeler med større fagmiljøer – som store revisjonsselskaper innehar. Det er gjort enkelte undersøkelser av hvorvidt det resulterer i sparte kostnader ved konkurranseutsetting, noe som bl.a. er påpekt i en ⁷masteroppgave utført i 2017. Undersøkelsen viste at kommunen sparte kostnader gjennom konkurranseutsetting.

---

⁵ Lov om samvirkeforetak – LOV – 2007-06-29-81

⁶ Kilde: Revisorforeningen.no

⁷ Skinnarland, Tor Erling Rysstad, og Stavnes, Henrik Døvik: Konkurranseutsetting av kommunal revisjon- en studie om fordeler og utfordringer ved konkurranseutsetting. Masterutredning NHH, juni 2017 side 3

4.1 Skisse for konkurranseutsetting av revisjonstjenestene

⁸Konkurranseutsetting av revisjonstjenestene er regulert i kommuneloven § 24-1.

I tillegg til revisjonstjenester til Nærøysund kommune må oppdraget også omfatte Nærøysund kirkelige Fellesråd som er en del av kommunen og hvor revisjonen i dag utføres av Revisjon Midt-Norge SA. Det samme gjelder Nærøysund kommunale Boligutleie KF (eies 100 % av Nærøysund kommune) og revideres i dag av Revisjon Midt-Norge SA.

Nord-Trøndelag Havn Rørvik IKS har privat revisjon (BDO).

Det samme gjelder Kystmuseet i NT WS Eiendom – Nærøysund KF (BDO).

Konkurransegrunnlaget skal godkjennes formelt av kontrollutvalget og sekretariatet må kunne bidra med dette i en slik prosess:

- a. Lage sak til kommunestyret for å få nødvendig fullmakt til kontrollutvalget for å kjøre prosessen. Jfr sak 16/24 som behandles i kontrollutvalgets møte 13. juni – og oversendes kommunestyret.
- b. Utarbeide forslag til konkurransegrunnlag som blir godkjent av kontrollutvalget. Kontrollutvalget bør be administrasjonen ved økonomidirektør og innkjøpsrådgiver om å bistå sekretariatet med kvalitetssikring av konkurransegrunnlag og formaliteter ved utlysning/anskaffelsesprosess. Rapportering av dette arbeidet skal gjøres til kontrollutvalget. Viser til Veileder utarbeidet av FKT i denne forbindelse.
- Når det gjelder pkt c) – pkt k) vil kontrollutvalget be administrasjonen bistå i anskaffelsesprosessen, men med unntak av pkt h) og i) som tilligger kontrollutvalgets myndighet og ansvar.
- c. Kunngjøring av konkurransen på Doffin mv.
- d. Åpning av tilbud og vurdere om kvalifikasjonskrav er innfridd
- e. Evaluering av tilbud
- f. Utarbeiding av anskaffelsesprotokoll
- g. Legge frem forslag til evaluering av tilbudene for kontrollutvalget
- h. Legge frem forslag til kontrollutvalget på innstilling til valg revisor
- i. Sørge for at kommunestyret gjør endelig vedtak om valg av revisor
- j. Skrive tildelingsbrev
- k. Behandle eventuelle klager «

4.2 Administrative og økonomiske konsekvenser

Ved konkurranseutsetting av revisjonstjenestene så må kommunen tre ut av avtalen med nåværende revisor. Dette reguleres av selskapets vedtekter § 9 Uttreden.

---

⁸ Retningslinjer utarbeidet av FKT- Veileder

⁹Uttreden kan foretas med ett års varsel. Utmelding skal skje skriftlig. Ved utmelding har medlemmet krav på å få tilbakebetalt sitt andelsinnskudd. Innskuddet utbetales på uttredelsestidspunktet. Medlemmene har ikke krav på å få utbetalt renter på andelsinnskudd. Ved uttreden skal det foretas en beregning av pensjonsforpliktelsen ved opphør (engangspremie) per dato. Medlemmer som trer ut av selskapet må innbetale sin andel av foretakets engangspremie.»

Ved uttreden av avtalen blir det derfor foretatt en beregning av pensjonsforpliktelse ved opphør (engangspremie) per dato.

Når det gjelder gjennomføring av anbudsprosessen vil dette skje i regi av kontrollutvalget hvor sekretariatet med bistand fra økonomidirektør og innkjøpsrådgiver vil forberede og gjennomføre anbudsprosessen. Det vil derfor ikke påløpe kostnader ved kjøp fra andre eksterne, men oppdraget løses innen eksisterende ramme for sekretariatsbistand og interne ressurser i kommunen.

10.06.24,

Sekretariatet for kontrollutvalget

Nærøysund kommune

Edel Åsjord /sign

---

⁹ Utdrag fra VEDTEKTER FOR REVISJON MIDT-NORGE SA Vedtatt på årsmøte 28.08.2017